

Provkonstruktion

Årskurs: Gymnasiet

Ämne eller kurs: Historia 1b

Tema: Karl IX och styrkandet av en protestantisk monarki

Syfte

Syftet med provet är att bedöma elevernas kunskaper om Karl IX:s regeringstid samt hans roll i att befästa den protestantiska makten i Sverige. Provets frågor är utformade för att utforska både faktakunskaper och djupare förståelse av de historiska sammanhangen.

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Lektionens fokus ligger på Karl IX:s regeringstid, hans strategier för att befästa den protestantiska makten i Sverige samt betydelsen av hans beslut för landets politiska struktur och religionens plats inom den svenska staten.

Kunskapskrav

Eleven kan redogöra för centrala historiska förhållanden och händelser i Sverige och deras betydelse för samhällsutvecklingen.

Prov

Faktafrågor

1. Vad var en av Karl IX:s viktigaste reformer?
 - A) Ökning av adelsmakten
 - B) Stärkande av den protestantiska kyrkan
 - **C) Centralisering av makten**
 - D) Avskaffande av skatter
2. Vilken position hade Karl IX innan han blev kung?
 - **A) Regent i Sverige**
 - B) Ståndsman
 - C) Utrikesminister
 - D) Biskop

3. Vilken av följande händelser inträffade under Karl IX:s regeringstid?
 - A) Trettioåriga kriget
 - **B) Sigismunds avsättning**
 - C) Kalmarunionen återupprättas
 - D) Sveriges första riksdag hålls

4. Hur påverkade Karl IX:s politik relationen till katolska länder?
 - **A) Försvagade relationerna**
 - B) Förbättrade relationerna
 - C) Inga märkbara förändringar
 - D) Ökade diplomatiska utbyten

5. Vad var en viktig följd av Karl IX:s religiösa politik?
 - A) Tolerans mot katoliker
 - **B) Stärkande av den protestantiska kyrkan**
 - C) Avveckling av den svenska kyrkan
 - D) Ökad makt för adeln

6. Vilken var Karl IX:s relation till adeln?
 - A) Fiende
 - **B) Allierad**
 - C) Neutral
 - D) Oberoende

7. Vad karaktäriserade Karl IX:s styre som kung?
 - **A) Centraliserad makt**
 - B) Decentralisering
 - C) Demokratisk styrning
 - D) Tolerans och fred

8. Vad blev resultatet av Karl IX:s administrativa reformer?
 - A) Minskad effektivitet
 - **B) Stärkt centralmakten**
 - C) Mer makt till lokala myndigheter
 - D) Utökade rättigheter för handeln

9. Vad var en konsekvens av Karl IX:s relationer med utländska makter?
 - A) Större handelsrelationer
 - **B) Ökad isolering**
 - C) Inbjudningar till allianser
 - D) Ingen påverkan

10. Vilken skillnad fanns mellan Karl IX och hans föregångare?
 - A) Karl IX var katolik
 - **B) Karl IX var protestant**
 - C) Karl IX var mer demokratisk
 - D) Karl IX hade ingen makt

11. Hur bidrog Karl IX till Sveriges politiska struktur?
 - A) Splittrade makten
 - **B) Stärkte kungamakten**
 - C) Avskaffade kungadömet
 - D) Införde fler val

12. Vad var ett långsiktigt resultat av Karl IX:s religiösa beslut?
 - **A) Starkare protestantisk dominans**
 - B) Återställande av katolicismen
 - C) Minskad religiositet i Sverige
 - D) Större religiös tolerans

13. Vilken av följande länder var en potentiell allierad till Karl IX?
 - A) Danmark
 - **B) Protestantiska stater i Tyskland**
 - C) Ryssland
 - D) Frankrike

14. Vad var syftet med Karl IX:s reformer?
 - A) Öka adels makt
 - **B) Skapa stabilitet och centraliserad kontroll**
 - C) Minska statens inflytande
 - D) Främja interna stridigheter

15. Vad kännetecknar Karl IX:s ledarskap?
 - A) Passivitet
 - **B) Aktiv maktutövning**
 - C) Demokratisk styrning
 - D) Undvikande av konflikter

Resonerande frågor

1. Diskutera hur Karl IX:s politik kan förstås som en reaktion på tidigare maktkamper i Sverige.

Syftet med denna fråga är att få eleverna att analysera de historiska kontexterna och reflektera över hur tidigare händelser formade hans styre.

2. Hur påverkar Karl IX:s beslut religionens roll i dagens svenska samhälle?
Denna fråga syftar till att knyta historiska beslut till nutida frågeställningar kring religion och politik.
3. Ange och analysera de långsiktiga konsekvenserna av Karl IX:s relationer med utländska makter.
Frågan uppmanar eleverna att tänka kritiskt på hur dessa relationer formade Sveriges framtida utrikespolitik.
4. Reflektera över hur Karl IX:s hantering av adeln påverkade det svenska samhället på längre sikt.
Syftet är att utforska maktdynamik och dess konsekvenser för den svenska politiken.
5. Vilka likheter och skillnader kan du se mellan Karl IX:s och dagens svenska politiska ledarskap?
Denna fråga ska få eleverna att dra paralleller mellan historien och nutiden, och leta efter relevanta temata.
6. Hur bidrog Karl IX till utvecklingen av en stark centralmakt och vad betyder detta för perspektivet på makt idag?
Syftet är att eleverna djupare förståelse för maktens komplexitet då och nu.
7. Vilken roll spelar religion i relation till makt och politik under Karl IX:s tid jämfört med idag?
Denna fråga ska ge eleverna en möjlighet att resonera kring förändringar och konstanter i sambandet mellan religion och politik.
8. Hur kan kunskaper om Karl IX:s regeringstid tillämpas på nutida politiska frågor i Sverige?
Frågan syftar till att få eleverna att se relevansen av historiska lärdomar i dagens samhälle.

Bedömning

Provet bedöms med totalt 30 poäng. För betyg E krävs minst 8 poäng, för betyg C krävs 12 poäng (varav minst 3 poäng från resonerande frågor) och för betyg A krävs 18 poäng (varav minst 5 poäng från resonerande frågor).

Tags: [Prov](#)